

FINANSTILSYNET
THE FINANCIAL SUPERVISORY
AUTHORITY OF NORWAY

Aktuelt fra Finanstilsynet

Hvitvaskingskonferansen
10. november 2016

Emil Steffensen
Direktør Bank- og forsikringstilsyn

Disposisjon

- Finanstilsynets deltakelse i nasjonalt og internasjonalt arbeid
- Finanstilsynets hvitvaskingstilsyn på ulike områder
- Finansielle sanksjoner
- Finanstilsynets forventninger

Hva har Finanstilsynet gjort

- Deltagelse i nasjonalt arbeid
  - Bidratt til nasjonal risikovurdering
  - Kontaktforum for bekjempelse av hvitvasking og terrorfinansiering, herunder deltagelse i sekretariatet
  - Strategi for bekjempelse av hvitvasking, finansiering av terror og finansiering av spredning av masseødeleggelsesvåpen
  - Lovutvalg for ny lov om bekjempelse av hvitvasking og terrorfinansiering
    - Implementering av EUs fjerde hvitvaskingsdirektiv og derigjennom FATF sine anbefalinger

Hva har Finanstilsynet gjort forts.

- Deltagelse i internasjonalt arbeid
  - FATF
    - Representant fra Finanstilsynet skal delta i evalueringen av Island i 2017
    - Finanstilsynet har vært involvert i utarbeidelsen av veiledninger om betalingsforetak og korrespondentbankforbindelser
      - Fikk understreket viktigheten av hjemstatens ansvar for agentnettverk i veiledningen om betalingsforetak
    - Anti Money Laundering Committee (AMLC)
    - Task Force on Payment Services (TFPS)
  - Økt internasjonalt fokus på AML/CFT
    - Tegn til de-risking

Hva har Finanstilsynet gjort forts.

- Risikovurdering
- Tilsyn
- Veiledning
  - Eiendomsmegling
  - Regnskapsførere og revisorer
  - Generelt rundskriv
- Økt kontakt med
bransjeorganisasjonene
- Intern hvitvaskingsgruppe

Tilsynsområde	Risiko
Bank	Red
Finansieringsforetak	Yellow
Kredittforetak	Green
Forsikring	Green
Betalingsforetak	Red
E-pengeforetak	Yellow
Verdipapiriområdet	Green
Eiendomsmegling	Yellow
Regnskapsfører	Green
Revisor	Green

Bank, finansieringsforetak og kredittforetak

- Risiko

- Avhenger av produktspekter

- Bank
- Finansieringsforetak
- Kredittforetak

Bank	Høy
Finansieringsforetak	Moderat
Kredittforetak	Lav

- Tilsyn

- Hittil i år er det gitt tilsynsmerknader knyttet til hvitvasking og terrorfinansiering til 15 banker

- Hvitvasking og terrorfinansiering er en integrert del av ordinære stedlige tilsyn

Bank, finansieringsforetak og kredittforetak forts.

- Spesialtilsyn
- Risikobasert tilsyn hva angår hvitvasking
- Særlig oppfølging av de større norske bankene og filialene
- Økt fokus på hvitvasking som del av kredittrisikovurderingene i tilsyn
- Funn
  - Økt risikoforståelse i ledelsen og styrene
  - Hvitvaskingsrisiko hensyntas i økende grad i ICAAP
  - Fortsatt lav etterlevelse av egne retningslinjer

Bank, finansieringsforetak og kredittforetak forts.

- Det må stilles økte krav til:
  - Operasjonalisering av egne rutiner
  - Verifikasjon av midlenes opprinnelse
    - Krav til dokumentasjon
  - Identifikasjon av reelle rettighetshavere

Forsikring

- Risiko

- Samlet sett lav, men ulik risiko avhengig av produkt og størrelse

- Individuelle produkter og produkter med spareelementer utgjør høyere risiko

- Hvitvasking i forsikring har ofte nær tilknytning til forsikringsbedrageri

- Tilsyn

- Hvitvasking er tema i tilsyn hos 5 skadeselskaper og 3 forsikringsformidlingsforetak i 2016

Forsikringsforetak	Lav
--------------------	-----

Forsikring forts.

- Funn
  - Flere har gjennomført risikovurderinger
  - Mangelfulle risikovurderinger
  - Mangelfulle rutiner
  - Må ha bevissthet om midlenes opprinnelse

Betalingsforetak

- Risiko

- Høy risiko blant annet på grunn av utbredt bruk av kontanter og gjennomføring av utenlandstransaksjoner

Betalingsforetak	Høy
------------------	-----

- Tilsyn

- Foreløpige rapporter er sendt til to foretak etter stedlig tilsyn

- Agenter av utenlandske betalingsforetak

- Ca 590 agenter i Norge
- Hjemstatenes oppfølging
- Initiativ til nordisk tilsynssamarbeid

- Western Union Payment Services Ireland Limited AML Supervisory College

E-pengeforetak

- Risiko

E-pengeforetak

Moderat

- Muligheter for forenklet kundekontroll ved beløpsbegrensninger

- Høyeste beløp 250 € eller
- 2500 € årlig overført beløp

- 6 norske foretak. 65 foretak har meldt grensekryssende virksomhet til Norge

- Tilsyn

- Ett pågående tilsyn

Verdipapirområdet

- Risiko

- Samlet sett lav, men ulik risiko avhengig av produkt

- noterte vs. unoterte papirer
- formuesforvaltning/private banking
- rådgivning i kombinasjon med ordreformidling
- oppgjør av handler utenom børs

- Tilsyn

- 5 av 8 merknader gitt i 2016 er knyttet til hvitvasking

Verdipapirområdet	Lav
-------------------	-----

Verdipapirområdet forts.

- Mangler og svakheter
  - Begrenset med ressurser, opplæring og fokus
  - Skriftlige kontroll- og kommunikasjonsrutiner
  - Kontrollfunksjon
  - Risikovurdering
  - Kundekontroll
  - Mistenkelige transaksjoner
- Finanstilsynet har tatt initiativ overfor VPS om feilmerking av kontoer

Eiendomsmegling

- Risiko
  - Samlet sett moderat risiko, men ulik risiko i forskjellige markeder
    - næring vs. bolig
    - nybygg vs. brukt
    - rene oppgjørsoppdrag
- Veiledning
  - Eget rundskriv for eiendomsmeglere

Eiendomsmegling

Moderat

Eiendomsmegling forts.

- Tilsyn
  - Hvitvasking inngår i alle tilsyn
  - 25 tilsyn hittil i år
  - Intensivert tilsyn med etterlevelsen av regelverket
  - Det skal gjennomføres spesialtilsyn
- Funn
  - Økt fokus på hvitvasking i foretakene

Regnskapsførere og revisorer

- Risiko

- Kan ikke direkte misbrukes til hvitvasking

Regnskapsfører	Lav
Revisor	Lav

- Tilsyn

- 25 stedlige tilsyn på regnskapsførerområdet
- 31 stedlige tilsyn på revisorområdet

- Funn

- Manglende rutiner og retningslinjer
- Fravær av eller svak kundekontroll
- Fravær av risikobasert tilnærming
- Lite rapportering til ØKOKRIM

Regnskapsførere og revisorer forts.

- Pågående arbeid
  - Spesialtilsyn
  - Veiledning
  - Samarbeid med Regnskap Norge og Revisorforeningen
    - Regnskap Norge og Revisorforeningen har fått i oppdrag om særskilt oppfølging og rapportering om hvitvaskingsområdet på tilsyn de utfører på vegne av Finanstilsynet

Finansielle sanksjoner

- Ansvarsfordeling
  - Hovedansvar: Utenriksdepartementet og Politiets sikkerhetstjeneste
  - Finanstilsynet er primært formidler av informasjon
- Finanstilsynet har i samarbeid med bl.a. UD publisert ny veiledning om finansielle sanksjoner
- Forventning
  - Rutiner for mottak av varsler fra Finanstilsynet må være på plass
  - Må ha generiske e-postadresser som går til personene som har ansvar for implementering av endringer
  - Institusjonene har ansvar for utkontrakterte tjenester

Finanstilsynets forventninger til foretakene

- Rapporteringspliktige har en viktig samfunnsrolle
- Forventer involvering fra foretakenes styre og ledelse
  - AML og CFT må prioriteres
- Risikobasert tilnærming til arbeidet mot hvitvasking og terrorfinansiering
- Foretakene må ha operasjonelle rutiner
- Fintech kan øke risikoen for hvitvasking og terrorfinansiering – må hensyntas av foretakene

\$8,9 mrd

\$1,9 mrd

FINANSTILSYNET
THE FINANCIAL SUPERVISORY
AUTHORITY OF NORWAY

JPMorgan Chase Fines Exceed \$2 Billion
Bank Failed to Report Suspicious Activity Linked to
Madoff

Singapore shuts down second Swiss bank
unit on alleged money-laundering
activities with 1MDB
Posted 11 Oct 2016, 10:48am Tue 11 Oct 2016, 10:48am

\$787 mill

SEK 50 mill
Nordea
SEK 30 mill

Deutsche Bank to Pay \$258 Million in Fines for Violating U.S. Sanctions

FINANSTILSYNET

Revierstredet 3
Postboks 1187 Sentrum
0107 Oslo

www.finanstilsynet.no

